

Pravda a subjekt(y)

Ladislav Hejdánek

jedná se o část původního dokumentu:

[2004](#)

- ♦ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 29. 1. 2004
- ♦ philosophical diary – record, Czech, origin: 29. 1. 2004

Pravda a subjekt(y)

Pravda jakožto ryzí nepředmětnost přichází (s časem, resp. v adventivním čase, tedy z budoucnosti) jako situační a adresná výzva, na kterou „má být“ reagováno tím, že „to pravé“ (hic et nunc) má být uskutečněno, realizováno. Každá reakce (a tedy i reakce na nepředmětné skutečnosti, tedy výzvy) je eo ipso akcí; a každá akce je akcí nějakého subjektu (eventuelně nějakých subjektů, ale vždy individuální reakcí). Proto lze říci, že Pravda jakožto vyzývající se obrací na subjekty (všech úrovní), protože se může uskutečňovat jen tak, že je těmito různými subjekty uskutečňována, realizována. Vzhledem k přicházejícímu času má dění subjektu jednak stejný směr jako onen přicházející (a pak odcházející, pomíjející) čas, tj. z budoucnosti do minulosti. Časovost resp. časování subjektu (jakožto „pravé“, tj. vnitřně integrované) události však na toto pomíjení nemůžeme redukovat, neboť pak by bylo nemožné, aby se subjekt mohl někdy ve svém průběhu (kromě samého počátku) setkat s nepředmětnou výzvou, na kterou by pak mohl odpovídat svou „pravou akcí“, tj. výkonem toho, co je v té situaci „tím pravým“. Aby se s takovou výzvou mohl setkat, musí jakoby „vykročit“ sám ze sebe a ze svého událostního průběhu. Toto „vykročení“ je sice třeba předpokládat u všech subjektů a u všech jejich skutečných (nikoliv automatických) akcí, ale nejlépe to může být předvedeno analýzou „reflexe“, tedy akce subjektů vysoké úrovně. Protože subjekt se nemůže přestat „dít“ ve svém průběhu, musíme předpokládat, že vedle akcí, které probíhají stejným směrem jako dění subjektu samého, je subjekt schopen v nějakém rozsahu a na nějaké úrovni podniknout i jakési „akce“ zcela odlišného typu, v nichž se dostává do kontaktu (v nichž se setkává) s nepředmětnými výzvami. Je vážným problémem, zda tu jde o „akce“ v pravém smyslu slova, neboť běžně rozumíme akcí výkon, jehož počátkem je subjekt této akce. Ale připsat za počátek této zcela odlišné „akce“ něco jiného, např. onu nepředmětnou výzvu, by bylo nepřípustné, neboť by to nejen neřešilo zásadní problém, jak je vůbec možné ono „setkání“, ale stalo by se naopak každému řešení nepřekonatelnou překážkou.

(Písek, 040129-1.)